

Xiu Xiu

Tian Yu, Joan Chen, 1998

Història de la innocència perduda, desigs i amors impossibles atrapats en la moribunda
 Revolució Cultural xinesa

Debut de Joan Chen

Joan Chen (1961) viu en l'actualitat als Estats Units, on va arribar als vint anys a la recerca del seus propis somnis. Es va convertir en una cara coneguda com actriu a la sèrie de televisió *Twyn Peaks* (1990), dirigida per David Lynch, i *El darrer Emperador* (1987) de Bertolucci va suposar el seu salt a la fama i el reconeixement internacional, tot i que ja tenia una llarga experiència com a actriu a la Xina. Després van venir altres treballs a *Juez Dredd* o *En tierra peligrosa*. Després de *Xiu Xiu* (1998), l'any 2000 va dirigir una nova pel·lícula, *Otoño en Nueva York*, aquest cop un film romàntic realitzat a Hollywood i molt més comercial.

Amb *Xiu Xiu* debutava darrere de les càmeres com a directora d'una pel·lícula que fou prohibida a la Xina. La seva història està basada en la novel·la *Tian Yu* de Yang Gelin, que col·labora també en el

guió. La novel·la contava la llegenda tibetana d'una jove que era escollida per ser sacrificada per fer un tambor amb la seva pell que es convertia en el mitjà de comunicació entre la seva gent i el món dels esperits. Per a Chen, *Xiu Xiu* re-presenta a aquesta jove de la llegenda, la víctima escollida per al sacrifici.

La revolució cultural xinesa

Per a Joan Chen aquest sacrifici fou la Revolució Cultural xinesa, que marcà tota una generació. La revolució s'endegà el 1966 per Mao amb el pretext de renovar "l'esperit proletari" de les masses xineses. Amb aquest excusa es van recol·locar milions de joves i de treballadors d'ambdós sexes, molts d'ells portats de les ciutats al camp per a aprendre i impregnar-se de les tasques de la terra, de l'essència obrera i camperola que es volia –o almenys això es pretenia– ressuscitar. El cas d'aquests joves és el mateix de *Xiu Xiu*.

Xiu Xiu

Xiu Xiu, interpretada per la jove actriu xinesa Lu Lu, és la filla adolescent d'un sastre humil. Com milers de joves xinesos (entre els darrers set milions i mig) es veu obligada a abandonar la seva família, l'escola, els seus amics i la seva ciutat, en aquest cas Cheng Du, per unir-se a d'altres i aprendre la cria i doma de cavalls, gaudir de l'il·lús privilegi de dirigir una unitat de cavalleria totalment femenina i rebre el títol de "Jenet d'acer". Com la mateixa Revolució, aquestes unitats fa temps que han estat dissoltes i, sense saber-ho, *Xiu Xiu* es trobarà sola lluny de casa i, a poc a poc, s'aniran esvanint els seus somnis. El seu suposat instructor, Lao Jin, interpretat per l'actor de teatre Lopsang, és un pastor tibetà rústic i mancat de sociabilitat, més a gust amb els animals que amb les persones. Ell fou castrat quan era nen i desenvoluparà al llarg de la

pel·lícula una mena d'amor plàtonic per ella.

Amb Lao Jin haurà de compartir habitatge, una maltreta tenda de l'exèrcit, i malvivències, sempre amb el desig de tornar al seu lloc. Ho intentarà en diverses ocasions sense aconseguir-ho. Finalment un personatge, aparentment amb influències, li promet una sortida a canvi d'anar-se'n al llit amb ell. Ella accedeix, però no serà la única vegada. Xiu entrarà en una dinàmica en la qual, ambigua i profunda, s'anirà convertint en una manipuladora sexual de tots aquells que la busquen, davant la mirada del seu paternal company pastor.

La crítica

El tema és interessant i la pel·lícula és agradable de veure, encara que arribem al final sense saber molt bé per què ha començat i per què acaba d'aquella manera. Probablement la raó és la mateixa absurditat que la realitat ens aporta, en aquest cas agreujat per l'absurditat de moltes de les situacions personals que es van donar en la Revolució Cultural. Potser allò més previsible és la tristesa com es va esvaint la joventut de Xiu Xiu, els seus somnis, el seu coneixement de l'amor i com la igualtat que propugnava la Revolució no amagava més que l'odi universal i el desig d'explotació d'uns homes sobre uns altres. Potser per això el final pot semblar poc imaginatiu. Però potser tampoc no es tractava d'això. És evident que per a Chen la Revolu-

ció fou una merda –això és certament legítim– i el seu discurs és clarament anticomunista.

La pel·lícula es va presentar a la secció oficial del Festival de Cinema de Berlín el 1998 i fou candidata a la millor òpera prima als Independent Spirit Awards el 1998.

Fitxa tècnica

Tècnics

Direcció: Joan Chen
Guió: Joan Chen, Yan Gelin
Producció: Joan Chen
Fotografia: Lu Yue
Música: Johnny Chen
Muntatge: Ruby Yang
Nacionalitat: Xina-Hong-Kong-Estats Units
Any: 1998
Durada: 99 minuts

Actors

Lu Lu: Wenxiu (Xiu Xiu)
Lopsang: Lao Jin
Zheng Qian: Li Chuanbei
Jie Gao: mare
Qianqian Li: germana
Yue Lu: pare
Jiangchi Min: venedor ambulat
Qian Qiao: Chen Li
Cheng Jiang: jenet A
Xiaoyu Yang: noia
Xuejun Gu: jenet B

Filmografia

2000

Autumn in New York

1998

Xiu Xiu